

University of Dundee

DOCTOR OF PHILOSOPHY

Objects as Portals

Material Engagement and the Arts as a Catalyst for Social Change. Reflecting on the Kapodistrian Orphanage and Aegina Prison

Vlachaki, Eleni

Award date:
2019

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ

Αντικείμενα και Ιστορίες

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ

ΦΥΛΑΚΕΣ ΑΙΓΙΝΑΣ 1880-1985

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Αίγινας

13-28 Ιανουαρίου 2018

Υπό την αιγίδα της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Αίγινας (ΚΕΔΑ),
Με την υποστήριξη των Φίλων του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Αίγινας

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στο Μουσείο Πολιτικών Εξορίστων Αη Στράτη για τη συμβολή του
στην έκθεση αυτή με τον δανεισμό 14 αντικειμένων από τα αρχεία του

Έρευνα-Επιλογή-Επιμέλεια: Ελίκια Βλαχάκη
Συνεργάτες: Παναγιώτα Γεννίτσαρη, Πολύνα Στοφόρου

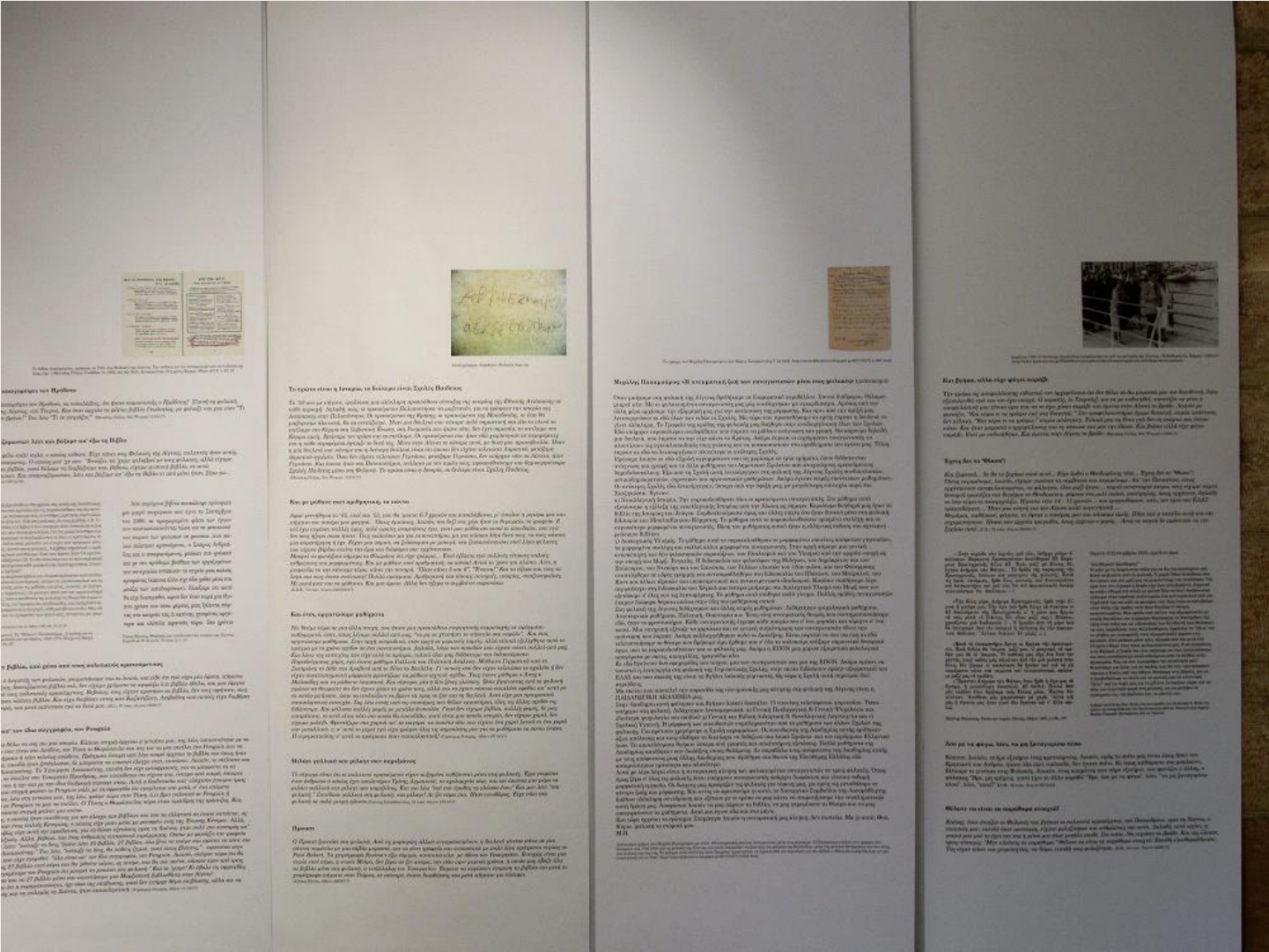

υπογεγραμμή
Μελλάς, Βηλα
«Φυλακί»

Ο παππούς μου ήταν πολύ βενιζελικός
βενιζελικός εκ των οποίων τον Πατ-
ποιούς άλλους, και είχαν κάνει κάπ-
λοιπόν τους πιάσανε, τους τσακί-
φυλακί. Στην αρχή τους είχανε στ-
εξωφρενικό γιατί ήταν μαζί με κο-
στιγμή, πήγε να τον επισκεφτεί
που ήταν παντρεμένος με την Α-
και το θεώρησε εξωφρενικό κα-
κατόν τούτου είπαν, εντάξει
τις φυλακές Αιγίνης.

Κορμάς Γαζιάν

«Φυλακί»
ήταν ένας τσάκος, ο γαμπρός μου
και τον θύμιζε και τον σφύριζαν μαζί.
Ο γαμπρός θύμιζε
και μείνει και τούτοι οι γαμπροί μου
και οι γαμπροί μου θύμιζαν και οι γαμπροί μου

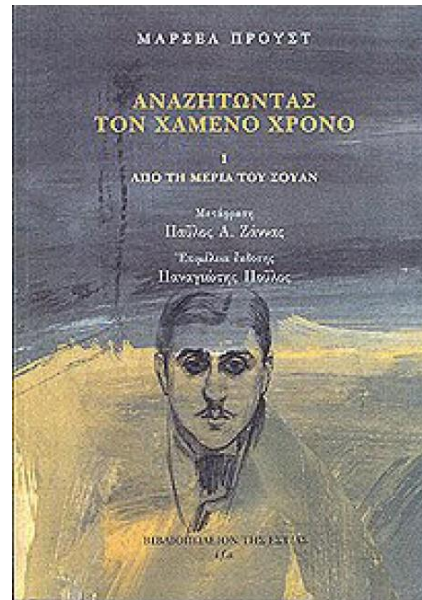
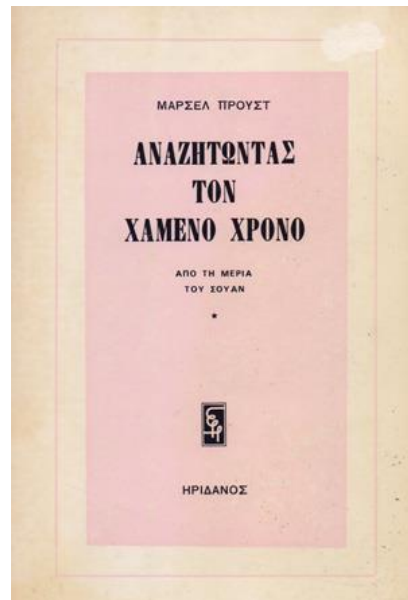
πορτοφολάκι με χάντρες

Δώρο του Αντώνη Σωτηράκου
στην Τασούλα Βερβενιώτη.
(1968)

φυλακή. Στην αρχή τους είχανε στους παλιούς στρατών
εξωφρενικό γιατί ήταν μαζί με κατόχους κοινού δικασ
στιγμή, πήγε να τον επισκεφτεί ένας ανιψιός του, γιος
που ήταν παντρεμένος με την Αχιλλέ, που ο πατέρας
και το θείωρσε εξωφρενικό και παραπονήθηκε ο Αχιλλέ
κατόπιν τούτου είπαν, εντάξει θα τον μεταφέρουν σε
τις φυλακές Αιγίνης.

Ομιλία

του δημοσιογράφου Νίκου Πηγαδά,
συγγραφέα του βιβλίου
«Αίγινα... κάθε κελί σελίδα Ιστορίας»
και προβολή του ντοκιμαντέρ

ΣΙΩΠΗΛΟΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ

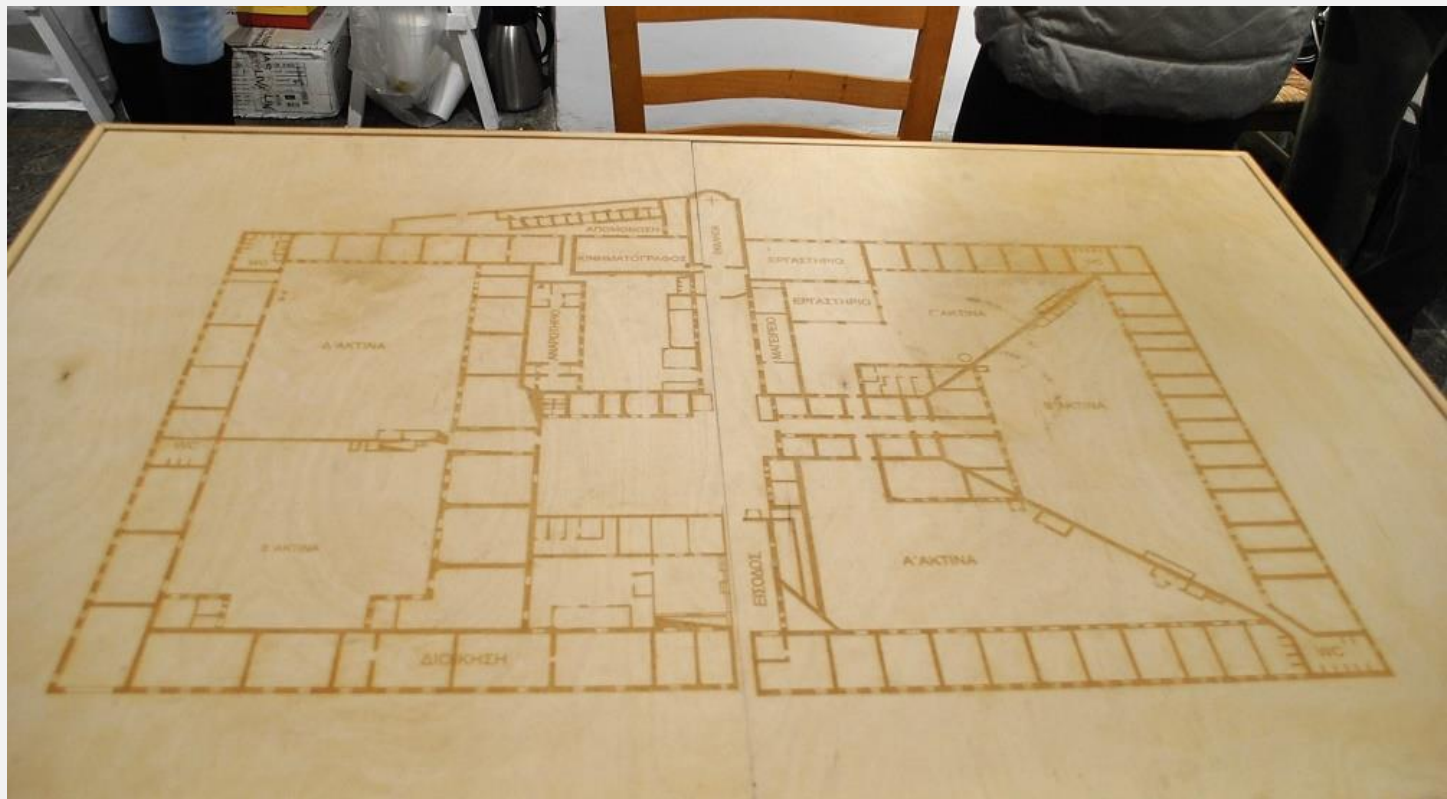
του Δημήτρη Κουτσιμπασάκου

Κυριακή 14 Ιανουαρίου 2018
ώρα 11 πμ.,
στο Α΄ Δημοτικό Σχολείο

Την εκδήλωση συντονίζει και προλογίζει
η Ζωή Γεωργιάδου καθηγήτρια Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Αθήνας
και συνδιοργανώνεται από την υπεύθυνη της εκδήλωσης Ελίκη Βλαχάκη
και των συνεργατιδών της μαζί με τους
Συλλόγους Δασκάλων και Νηπιαγωγών Αργοσαρωνικού και Ενεργών Πολιτών Αίγινας.

το κορνιζάκι

Η μητέρα μου είχε καφενείο
από το '52 στην οδό Αφαίας 43.
Πηγαίνανε φύλακες για τσιγάρα
και για καφέ και της το είχανε
κάνει δώρο. Έγινε πλημμύρα
και χάθηκαν πολλά πράγματα
αλλά αυτό ήταν καρφωμένο
στο τοίχο και σώθηκε.

το καραβάκι

Η προέλευση του μικρού αυτού καραβιού είναι χαμένη στην αχλύ της μνήμης της παιδικής –προσχολικής– μου ηλικίας. Θεωρώ, χωρίς όμως να μπορώ να είμαι βέβαιος, ότι μου το πήρε δώρο ο πατέρας μου κάποιο καλοκαίρι, ίσως από τον «Παπόρη». Ήταν πάντοτε αντικείμενο αγαπημένο, που καταλαμβάνει περίοπτη θέση στα Αιγινήτικα δωμάτιά μου – έχω αλλάξει τρία μέσα στα χρόνια που έχω ζήσει το σπίτι της Αίγινας. Τώρα που το σκέφτομαι ήταν τρεις οι λόγοι που ξεχώριζα πάντα το καραβάκι αυτό. Και πρώτα απ' όλα το γεγονός ότι είναι καράβι: καράβι καραβίσιο, με το φουγάρο του και το –σπασμένο πια– κατάρτι του, καράβι όμορφο, από αυτά που με έφερναν κάθε καλοκαίρι στο αγαπημένο μου νησί, αφήνοντας συχνά πίσω τους σύννεφα λευκού καπνού... Έπειτα ήταν η ευτελής αλλά και κάπως πανηγυριώτικη αίσθηση που απέπνεε, με τα φανταχτερά γυαλιστερά χρώματα και τις ιριδίζουσες χάντρες αλλά και τον τόσο γοητευτικό πρωτογονισμό της χειροποίητης κατασκευής του που του έδινε μια αυθεντικότητα που δύσκολα μπορεί να μιμηθεί κανείς.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ
ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΔΕ
ΔΗΗΓΕΙΤΕΝ
ΕΝ ΕΤΕΙ ΧΗΝΗΔΑΠΗ

ΑΔΑΦΟΡΕΥΤΑ
Η ΕΒΑΛΕ
ΤΟΥΣ ΑΝ ΕΙΧΟΝΤΕΙ
ΕΥΧΑΙΣ

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ
Αντικείμενα και Ιστορίες

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε το Μουσείο Πολιτικών Εξορίστων Άη-Στράτη για τη συμβολή του στην έκθεση αυτή με τον δανεισμό 14 αντικειμένων από τα αρχεία του

Για την υποστήριξη και την πολύτιμη βοήθειά τους ευχαριστούμε ιδιαίτέρως τους:

Μάρω Καρδαμίτση Αδάμη, Τασούλα Βερβενιώτη, Μανώλη Γλέζο, Αλέκο Ζάννα, Χριστίνα Μπαχαριάν, Γεράσιμο Νοταρά, Νίκο Πηγαδά, Χαρίλαο Σισμάνη.

Ευχαριστούμε τον κ. Δημήτρη Μούρτζη, Δήμαρχο Αίγινας, την Κοινωφελή Επιχείρηση Δήμου Αίγινας (ΚΕΔΑ), τους Φίλους του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Αίγινας, τον Σύλλογο Γυναικών Αίγινας, τον Μορφωτικό Σύλλογο Αίγινας "Ο Καποδιστριας", τον Σύλλογο Δασκάλων και Νηπιαγωγών Νησιών Αργοσαρωνικού, τον Σύλλογο Ενεργών Πολιτών Αίγινας, τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ), τα Αρχεία του ΚΚΕ, τη Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων & Νεωτέρων Μνημείων (ΔΣΑΝΜ) και το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Ευχαριστούμε πολύ τους **κατοίκους της Αίγινας** που μας ενθάρρυναν, μας δέχθηκαν στα σπίτια τους, μοιράστηκαν μαζί μας τις αναμνήσεις τους και με τόση γενναιοδωρία μάς παραχώρησαν τα αντικείμενα που εκτίθενται σήμερα και όσους ακόμα μας βοήθησαν:

Αγγελάκη-Ρουκ Κατερίνα, Αγγελοκαστρίτη Μάκη, Αλυφαντή Καπλάνη Ελένη, Αλυφαντή Φλώρα, Αντωνίου Φίλιππο, Βαγενά Γιώργο, Βογιατζή Εύα, Βλαχάκη Γιάννη, Βλαχάκη Ήρα, Βλαχογιάννη Ευαγγελία, Βλαχογιάννη Κατερίνα, Βλαχογιάννη Μανώλη, Βούλη Αγγελική, Γαβριήλ-Γιώτη Ελένη, Γαλάνη-Κρητικού Μαίρη, Γαλάνη Κώστα, Γαλάρη Θωμά, Γαλάρη Τασία, Γεωργάρα Χελιώτου Ιωάννα, Γεωργιάδου Ζωή, Γεωργοπούλου Αθανασία, Γιαννούλη Άννα, Γιαννούλη Μαριλένα, Γιαννούλη Παντελή, Γκουσιάρη Αλέξανδρο, Γρηγορίου Χρήστο, Δαϊσπύρου Σοφία, Δερματά Παναγιώτη, Δημακοπούλου Λιλίκα, Δημόπουλο Κώστα, Διονυσοπούλου Ρία, Εμμανουήλ-Βαλωμένου Φωτεινή, Ζήση Λένα, Ζυγούρη Νικολέτα, Ηλία Παναγιώτη, Θανοπούλου Ελπίδα, Θεολογίδου Προνόη, Καλοκέντη Νότα, Καλόφωνο Γιώργο, Καμαρινού Κυριακή, Κανελλοπούλου Βάσω, Κάππο Παναγή, Καραβάνα Ελένη, Καρύδη Αργυρώ, Καρύδη Γιώργο, Κάτσα Ελένη, Κλίμη Μαρία, Κλώνου Ελευθερία, Κλώνου Χριστίνα, Κλώνο Νίκο, Κλώνου Χαρά, Κορκοβέλου Ρένα, Κουκούλη Αναστασία, Κουκούλη Μαίρη, Κουκούλη Νεκτάριο, Κουνάδη Μαίρη, Κουτσιαμπασάκο Δημήτρη, Κράους Σουζάννα, Κράους Αλέξη, Κρεούζη Μπάμπη, Κωσταλούπη Παναγιώτη, Λαμπαδαρίου Χρυσούλα, Λάππα Βερόνικα, Λεούση Αννίτα, Λεούση Τέλη, Μαλτέζου Κούλα, Μαλτέζου Μαρούσα, Μαργαρώνη Βασιλική, Μαρίνη Δημήτρη, Μαρίνη Παναγιώτη, Μαρμαρά Γιολέν, Μαρμαρά Μπέτυ, Ματρώζου Αλεξάνδρα, Μερτζάνη Μαρία, Μοίρα Σούλη, Μόσχου Μαρία, Μουρατίδη Αφροδίτη, Μουρατίδη Γιώργο, Μούρτζη Αθηνά, Μπαρουλάκη Εμμανουήλ, Μπήτρο Γιώργο, Μπήτρου Κωνσταντίνα, Μπήτρου Κική, Μπόγρη Κατίνα, Μπόγρη-Περίτου Λίνα, Νικολαΐδου Ιωάννα, Ντέγκα Ανδρέα, Ξυλουργείο Μπέση Γιάννη, Πάγκαλο Ηλία, Παγκάλου Ιφιγένεια, Παλαιολόγου Λίλα, Παναγόπουλο Βαγγέλη, Παναγόπουλο Γιώργο, Παπαγιάννη Μαρίνα, Παπαδόπουλο Γιάννη, Παπαευστρατίου Λένα, Παπαευστρατίου Λία, Παπακωνσταντίνου Μαρία, Παπαναστασίου Μαρία, Πάσχα Στέλλα, Πάσχα Δημήτρη, Πέππα Γιώργο, Πέππα Σοφία, Περίτη Γιώργο, Πετροπούλου Μαργαρίτα, Πετροπούλου Νέλλη, Πορτελάνο Αναστάσιο, Ρέππα Χρήστο, Ρόδη Άννα, Ρόδη Λεμονιά, Σαλπέα Καίτη, Σταθόπουλο Χρήστο, Σταυρίδου Μαίρη, Στρατηγού Γαρυφάλλου Ξανθούλα, Τεζεδάκη Λύδια, Τζώνη Ευφημία, Τριανταφυλλίδη Γιάννη, Τρικοπούλου Νένα, Τσαττήρη Γιώργο, Φουντούκη Έλενα, Φούτα Τόλη, Φρακτοπούλου Σοφία, Χαλδαιάκη Παντελή, Χαλδαιάκη Δημήτρη, Χαλδαιάκη Λασκαρίνα, Χαρτοφύλακα Μάρθα, Χατζηθεοδώρου Θεόδωρο, Χατζίνα Ντίνα, Χιτζανίδου Αννέτα, Χριστακοπούλου Κυριακή, Χωραφά Μαρία, Χωραφά Πέρση Δάφνη, Halkort Heidi, Jessen Corina, Danae Seeman, Paul Walker και όσους, με λύπη μας, πιθανόν παραλείψαμε να αναφέρουμε παραπάνω.

Έρευνα-Επιλογή-Επιμέλεια: Ελίκια Βλαχάκη

Συνεργάτες: Παναγιώτα Γεννίσαρη, Πολύνα Στοφόρου

Η έκθεση έγινε στα πλαίσια διδακτορικής εργασίας που αφορά στο Καποδιστριακό Ορφανοτροφείο/Φυλακές Αίγινας και στην ιδιότητα των αντικειμένων να μας μεταφέρουν στον χρόνο και στον χώρο, ενεργοποιώντας τη διαδικασία της μνήμης.

Τίτλος διδακτορικής εργασίας: 'Καποδιστριακό Ορφανοτροφείο/Φυλακές Αίγινας: Μπορεί η τέχνη να λειτουργήσει μέσα σ' ένα τοπικό κοινωνικό πλαίσιο ως καταλύτης αλλαγής στη σχέση μας με το παρελθόν και το άμεσο περιβάλλον μας; 'Practice led PhD' με επιβλέποντες καθηγητές την Mary Modeen από το τμήμα των Καλών Τεχνών και τον Dominic Smith από το τμήμα της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Dundee Σκωτίας. Υποτροφία από το Ίδρυμα 'The Barns-Graham Charitable Trust'.

